

**КОНСПЕКТ
УРОКУ - ПОДОРОЖІ
ПОЗАКЛАСНОГО
ЧИТАННЯ
«ЗАГАДКИ ПРИГАДАЄМО, НОВІ ПРОЧИТАЄМО, ЩЕ Й СВОЇ
ПОСКЛАДАЄМО»**

**Підготувала вчитель
Рекшинського НВК
«ЗНЗ І-Шст. – ДНЗ»
МАЗІКОВСЬКА І.І.**

2013р.

ТЕМА: Загадки пригадаємо, нові прочитаємо ще й свої поскладаємо (урок-подорож).

МЕТА: продовжувати вчити дітей відгадувати загадки, виділяючи основні ознаки предметів; ознайомити учнів з різними видами загадок; виявити вміння виділяти головні ознаки предмета і складати свої загадки; формувати вміння аналізувати навчальний матеріал, порівнювати, визначати головне; тренувати спостережливість, уважність; розвивати образність мовлення учнів; виховувати любов до природи, вчити працювати спільно.

ОБЛАДНАННЯ: малюнки птахів та їх гнізд; загадки про пташок і звірів, їх зображення на малюнках; кросворд; медалі «ЮНІ ПИСЬМЕННИКИ».

ТИП УРОКУ:урок застосування одержаних знань на практиці.

ХІД УРОКУ

I. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Весела, а не пісня.

Розумна, а не книга.

Коротка, а не приказка.

Народна, а не казка.

Що це?

— Правильно, діти, це загадка. Ось, зверніть увагу,які книги я приготувала на книжковій виставці.(Діти підходять, розглядають).Що поміщено у цих книгах?

Вірно, загадки!

II.ВИЗНАЧЕННЯ ТЕМИ Й МЕТИ ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ.

Сьогодні ми будемо продовжувати відгадувати різні загадки, проведемо міні-проект по виготовленні книжечок із загадками. І все це здійсниться під час подорожі містом АКДАГАЗ. На чому ж ми вирушимо у путь? Здогадайтесь. Це новий, зручний, порожній, комфортний А - - - -С. (Автобус) Отже, вирушаємо!

ПЛАН ПОДОРОЖІ:

1. Науково-довідкова зупинка.

2. Зупинка — головна площа Відгадайка.

3.Зупинка – мій проект.

4. Зупинка Акрівірш.

5. Зупинка Читайко.

Після уроку ви зможете самостійно ознайомитися з книжечками-саморобками своїх друзів, оглянути їх , щось для себе запозичити.Ви зможете майстерніше будувати свої загадки.

ІІІ.НАДАННЯ НЕОБХІДНОЇ ІНФОРМАЦІЇ.

- Отож, наша перша поїздка до зупинки **НАУКОВО – ДОВІДКОВОЇ**. Діти стають в рядочок одне за одним , перший учень тримає в руках зображення автобуса. Звучить музика, діти «їдуть» кругом одного ряду парт. Водій автобуса оголошує назву зупинки.

• УТОЧНЕННЯ знань про загадку.

— Що ж таке загадка?

Загадка —це поширений жанр усної народної творчості. Для загадок властиві образні зображення якогось предмета чи явища, або дотепне запитання з метою виявлення кмітливості того, хто відгадує.

ЦІКАВИНКА. Загадки відомі ще з прадавніх часів. Греки та римляни влаштовували змагання на розгадування загадок. Переможець одержував приз. У деяких легендах, казках, піснях розповідається, що іноді від правильної відповіді на загадку залежало життя людини.

— Пригадайте українську народну казку «Мудра дівчина». За допомогою якої загадки пан розв'язав суперечку з приводу корови між багатим та бідним братом?

— У наш час загадка є одним із видів розваг. Відгадування загадок розвиває кмітливість, уміння зіставляти, порівнювати предмети чи явища і знаходити в них схожість.

-А зараз сідаємо в автобус і вирушаємо далі.(Інша дитина стає на місце водія, «їдуть», зупиняються, водій читає назву **« ГОЛОВНА ПЛОЩА ВІДГАДАЙКА»**

•ВІДГАДУВАННЯ загадок кросворда.

1) Ви бували на баштані?

Дині стигнуть там духмяні!

Стереже їх татків тато...

Ще як нам його назвати? (Дідусь)

2) Коли він маленький —

То нас зігріває,

Коли підростає,

То трохи лякає,

Коли завеликим

Він робиться дуже,

Скоріше пожежника

Викличи, друже! (Вогонь)

3) Кучерявий козушок

Скаче в полі: скік та скок.

Має він чотири ніжки,

Невеликий хвостик, ріжки. (Баранець)

4) Півник співає —

Сонечко вітає.

Всі прокидаються,

Вмиваються, вдягаються:

День починається...

Як це називається? (Ранок)

5) Дозріває на гілочці,

Ласують ним білочки,

Люблять хлопчики й дівчатка

Ті хрумкі смачні зернятка. (Горіх)

— Які слова вам допомогли відгадати четверту загадку?

— На яке питання вони відповідають? (Що робить? Що роблять?)

— Що вони означають? (Це слова — дії предметів.)

— Яке слово у нас з'явилося у кросворді?

— Як ви його розумієте? (Добро — це все позитивне в житті людей, що відповідає їхнім інтересам, бажанням, мріям. Добра, корисна справа, вчинок і т. ін.)

ІV. РОБОТА НАД ЗАКРІПЛЕННЯМ ЗНАНЬ

— Яке добро зробив хлопчик в оповіданні В.АРТАМОНОВОЇ «БДЖІЛКА»?

Читання оповідання учнями .

Бджілка

Коли дітей вивели після сну на прогулянку, всі вони заспішили до басейну, який вилискував проти сонечка перед входом у дитсадок. Під вечір вода в басейні нагрілася, як чай, і вихователька дозволила побовтатись в ній, скільки кому заманеться.

Володя взяв прутика, прив'язав до нього нитку з папірцем на кінці - і вийшла чудова вудочка. Володя хотів закинути вудочку у воду і враз побачив бджілку. Бджілка безпорадно перебирала лапками. Крильця в неї намокли, і вона не змогла злетіти. Володя підставив їй прутика, але зморена бджілка не мала сили вибратися на нього. Тоді Володя взяв її просто на долоню.

-Що ти робиш! Вона ж ужалить! - загукали діти. Але бджілка була зовсім смирна. Почувши під лапками опору, вона розправила крильця. А коли вони підсохли, махнула ними і зникла в повітрі.

Хлопчикові було радісно, що врятував бджілку.

Наступного дня в дитячому садочку давали до чаю мед.

«Певне, й моя бджілка його носила», - подумав Володя, і мед видався йому смачним, як ніколи. (В.Артамонова)

— Які добрі справи робили ви?

- Тренувальні вправи з розвитку навичок читання за текстом.
- Слухання загадок про пташок і звірятко та співвіднесення їх з малюнками , прикріпленими на дошці.

ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА

ВПРАВИ-ІМІТАЦІЇ

- Зараз ми з вами зробимо ще одну добру справу – посіємо зерно.

Щоб город перекопати,

Що беруть до рук? (Лопату)

(Нахили тулуба вперед-назад.)

Потім у глибоку грядку

Висівають що? (Зернятко)

(Нахили вперед, руками торкаючись підлоги.)

Треба сонце і тепло,

Щоб зернятко... (проросло).

(Нахили ліворуч-праворуч з піднятими над головою почергово то правою, то лівою рукою. Потім потягнутися всім тулубом, піднявши руки вгору.)

А чому рослина сходить?

Бо корінчики п'ють... (воду).

(Присідання, руки перед собою паралельно до підлоги.)

А щоб добрим був врожай,

Ти зі мною пострибай.

(Стрибки на місці на двох ногах.)

- От ми урожай зібрали, напрацювались і знову сідаємо в наш автобус.

Поїхали!

(Водій читає назву зупинки «МІЙ

ПРОЕКТ»

(Діти виходять насередину , демонструють виготовлену книжечку, розповідають, хто їм допомагав і зачитують кілька цікавих загадок – тобто захищають проект).

-Всі ваші роботи заслуговують похвали ще й нагороди. (Вчитель вручає кожному саморобну медаль «ЮНИЙ ПИСЬМЕННИК»)

ЗУПИНКА «АКРОВІРШ»

- Уточнення розуміння дітьми терміна акровірш.

— Чи здогадалися ви, як утворений акровірш?

— Що в ньому особливого? (Вірш написаний так, що перші букви рядків, прочитані згори вниз, утворюють слово або навіть словосполучення, що є відгадкою-предметом, описаному в ньому.)

— Ти, Максимку, щось притих?

— Я читаю акровірш!

— Що ж воно ото за штука? —

Запитав дідусь онука.

— Перші літери рядків

Зверху вниз я разом звів,

Ось і вийшло слово з них,

Це, дідусю, акровірш.

х, голок, багато в мене,
алять, знаю достеменно,
дітей я не колю,
асом молочко в них п'ю.
сінь тільки-но до лісу —
ину бігать, в схов залізу.

М. Романенко

Бджілка в вулику жила

До роботи беручка.

Жало мала ядовите
Осам відсіч щоб давати.
Літо ціле працювала
А зима прийшла — сховалась.

В. Іванишин

Вплету у свій вінок веселі квіти
І сонця промені, ласкаві та ясні,
Небесну височінь, яскраве літо,
Обійми матері і посмішку привітну,
Калинове намисто і пісні...

Соловейко вмовився на гілці —
Попливло щебетання у світ.
І душа, мов на дивній сопілці,
Вирушає в чарівний політ...

Сипле зранку білий сніг
На дахи, дороги, поле,
І кидається до ніг,
Жвавий, наче срібний сміх,
Огортає все довкола,
Кличе за собою всіх!

Велетень пустині,
Елегантний красень.
Рівних він немає,
Більш цікавий дітям.
Люблять і дорослі.
Юрбою зустрічають,

Добром проводжають.

Є. Антошак

Ширяє під лісом високо,

У поле заверне, що обіч,

Лиш тільки прицілиться оком —

І зразу пірнає на здобич.

Кролят, пташенят забирає,

А часом і курку хапає.

— Назва якої пташки зустрілася серед відгадок? (Шуліка — великий хижий птах родини яструбних з довгими крилами і загнутим дзьобом; коршак.)

— Яких птахів ви знаєте? Як вони роблять своє гніздо?

ЗУПИНКА «ЧИТАЙКО»

• Гра «Загадкове оповідання».

— Спробуйте прочитати оповідання з пропущеними частинами слів.

Під дах... Миколчи... ха... з...пили г...здо ласті... . І він рад... — радісіньк... . Ід...
ото з Та...сик... ву...цею і рап... Ми...лка:

— О, мо... ла...вки по...тіли! Бач...?

(Під дахом Миколчиної хати зліпили гніздо ластівки. І він радий-радісінький.

Ідуть ото з Тарасиком вулицею і раптом Миколка:

— О, мої ластівки полетіли! Бачиш?)

• Розглядання ілюстраційного матеріалу із зображенням гнізд птахів.

Цікавинки. Десять цікавих фактів про птахів і їх гнізда.

10-те місце. Наймайстерніші будівельники гнізд — ткачики. Вони навчилися не тільки переплітати, але і зв'язувати вузлами рослинні волокна і травички. Вони можуть за декілька хвилин розпустити на волокна великий пальмовий лист.

9-те місце. Найміцніші гнізда будують пташки руді пічники. Вони роблять їх з грудочок глини, змішаної з гноєм. Висохле на сонці гніздо можна розбити хіба що кувалдою.

8-ме місце. Найкрихкіші гнізда будують чубаті стрижі. Фактично, гніздо — це крихтіна пластинка зі слини і пари шматочків кори. «Гніздо» витримує вагу одного-однісінького крихтіного яєчка, а батьки сидять поряд на гілці.

7-ме місце. Стрижі використовують як будівельний матеріал власну слину. З її допомогою вони склеюють пушинки, клаптики паперу та інше сміття, що літає у повітрі.

6-те місце. Стрижі-салагани будують гнізда тільки зі слини. Саме з цих гнізд роблять знаменитий суп: у звареному вигляді гнізда схожі на смачний розчин желатину. Оскільки гнізда салаганів їдять, їх великі колонії стали великою рідкістю.

5-те місце. Найсучасніше гніздо було продемонстроване на одному з орнітологічних з'їздів: це було вороняче гніздо, цілком зроблене з алюмінієвого дроту.

4-те місце. Найбільш спартанське гніздо влаштовують пальмові стрижі. Вони приклеюють до нижньої частини пальмового листа смужку слини, а на неї наклеюють два яєчка. Пташенята ростуть в цьому «гнізді» у підвішеному вигляді.

3-тє місце. Гніздо королька важить усього 20 г, зроблене з павутини і заізольоване пухом, так надійно зберігає тепло, що мама може залишати в нім яйця на цілих півтори години. Під час дощу гніздо вбирає 60 г води, залишаючись при цьому абсолютно сухим усередині. Коли пташенята підростають, гніздо розтягується відповідно до їх розмірів.

2-ге місце. Великі птахи, наприклад орли або лелеки, часто передають свої гнізда у спадок. Одним з найстаріших зі знайдених орнітологами було гніздо білих лелек, яке проіснувало 400 років.

1-ше місце. Зрозуміло, що кожне нове покоління птахів у таких випадках ремонтує та оновлює гніздо. У результаті маса гнізда весь час збільшується. Найважчим в світі було гніздо білоголових орланів: воно важило 2 тонни.

• Робота в групах.

- Спробуйте скласти загадку про пташку, яка вам подобається.
- Складіть міркування, чому не можна руйнувати гнізд птахів?

У.ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ. РЕФЛЕКСІЯ.

- Пташки показали нам дорогу додому. Завершилася наша подорож.
- Ми з вами сьогодні розгадали багато народних загадок, авторських акровіршів, своїх власних творів...
- Що вам найбільше сподобалось?
- Чого навчилися? Що зацікавило? Здивувало?